

ΜΕΝΩΝ

Bougainville, Papua - New Guinea

Το 2004, τη χρονιά των Ολυμπιακών Αγώνων, της πίστης στην αδιάλειπτη οικονομική ανάπτυξη και της γενικότερης ευφορίας όποιος εξέφραζε την ανησυχία του για το μέλλον της Ελλάδας θεωρούνταν εκτός τόπου και χρόνου. Σήμερα η χρήση του εκφραστικού ως εργαλείου κειραγώντας των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων από τις πολιτικο-οικονομικές ελίτ είναι κάτι περισσότερο από προφανής. Θα μπορούσε να συμβεί αυτό χωρίς την βοήθεια των ΜΜΕ στη διασπορά του φόβου;

Όχι! Η σύντομη απάντηση είναι όχι. Ας κάνουμε έναν παραλληλισμό. Αν και η οικονομική κατάσταση της Αυστραλίας είναι πολύ διαφορετική προς το παρόν, τίποτα δεν εγγυάται ότι δεν θα βιώσουμε στο μέλλον μια μεγαλύτερη ή μικρότερη οικονομική κρίση. Γνωρίζουμε ότι οι επιδόσεις της οικονομίας μας οφείλονται στην εξαγωγή πρώτων υλών, κυρίως στην Kina, με καταστροφικές, πολλές φορές, συνέπειες για το περιβάλλον. Από την άλλη μεριά, το 70% των μέσων μαζικής ενημέρωσης είναι στα χέρια ενός ανθρώπου. Χωρίς τη βοήθεια των ΜΜΕ οι πολιτικοί δεν μπορούν να περάσουν τα μηνύματα τους, είτε για να εκφράσουν τους πολίτες, είτε για να τους αποκρύψουν τις συνέπειες των επιλογών τους στο μέλλον. Δες για παράδειγμα πως καλλιεργείται ο φόβος απέναντι στους πρόσφυγες. Αν οι πολιτικοί και ο τύπος δεν δημιουργούσαν συστηματικά τα τελευταία 15 χρόνια ένα κλίμα φόβου απέναντι στον μικρό κατά τη γνώμη μου αριθμό ανθρώπων που καταφένουν στη χώρα με τα σαπικάραβα, η σάσι της κοινής γνώμης θα ήταν διαφορετική.

Υποστρίζεις δηλαδή πως αυτός ο φόβος είναι τεχνητός και όχι αποτέλεσμα της καθημερινής εμπειρίας των πολιτών...

Ακριβώς. Και δεν είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει αυτό. Η Αυστραλία αρέσκεται να πιστεύει ότι είναι μια ανεκτική χώρα αλλά αυτό είναι παραμύθι. Όπως και η Αμερική που πιστεύει ότι είναι η χώρα της ελευθερίας και των ευκαιριών αλλά μέχρι πρόσφατα οι φυλετικές διακρίσεις ήταν κάτι περισσότερο από ευδάκριτες ενώ ακόμη και σήμερα ο αριθμός των Αφροαμερικανών που βρίσκονται στη φυλακή είναι τρομακτικά δυσανάλογος σε σχέση με τους πολίτες που έχουν άλλη καταγωγή. Δεν είναι παράλογο; Το ίδιο συμβαίνει και στην Αυστραλία. Κατά διαστήματα, πολιτικοί και ΜΜΕ δημιουργούν κύματα φόβου. Πρώτα ήταν οι Αθορίγηνες, μετά οι Λιβανέζοι, τώρα οι Ασιάτες... Βάζω στοίχημα ότι αν οι άνθρωποι που έρχονται με τα σαπικάραβα ήταν λευκοί, από την ΗΠΑ, ή την Αγγλία, ακόμη κι από τη Ζιμπάμπουε, δεν θα τους έστελναν στην Παπούα Νέα-Γουινέα. Μάλιστα, η ειρωνεία είναι ότι οι άνθρωποι αυτοί έρχονται από χώρες που τις έχουμε καταλάβει στρατιωτικά, τις έχουμε βομβαρδίσει, τις έχουμε καταστρέψει. Πιστεύω ότι τα ΜΜΕ στην Αυστραλία, συνειδητά αποκρύπτουν την πραγματικότητα από τους πολίτες, συνειδητά παραπληροφορούν. Πάρε για παράδειγμα τις μεγάλες εφημερίδες του Μέρντοκ, αυτές που ο κόσμος διαβάζει καθημερινά. Υπάρχουν τόσες ιστορίες που δεν πρόκειται ποτέ να επιωθούν και αυτό είναι επιλογή που κρύβει σκοπιμότητες. Δεν θέλω να πω ότι πίσω από αυτές τις επιλογές κρύ-

βεται κάποια συνωμοσία, αλλά πάρε ξανά για παράδειγμα τα έντυπα του Μέρντοκ. Τα τελευταία χρόνια δείκνουν αποφασισμένα να ρίξουν την κυβέρνηση των Εργατικών. Κάθε μέρα, σε κάθε τους άρθρο διατυπωίζουν πόσο κακοί είναι οι Εργατικοί. Αυτό έχει μια επίδραση στους ανθρώπους. Η ουσία λοιπόν είναι ότι ο ομίλος του Μέρντοκ έχει κάνει μια συνειδητή επλογή που λέει, δεν μας κάνουν οι Εργατικοί, δεν είναι καλοί για τα συμφέροντα μας, τελεία και παύλα. Πίσω από αυτή την απόφαση δεν κρύβεται κάποια στρατηγική για το μέλλον της χώρας ή κάποια ιδεολογική εμμονή. Πρόκειται απλά για μπίζνες. Το μόνο που ενδιαφέρει τον Μέρντοκ σε αυτή την περίπτωση είναι τα συμφέροντα των επιχειρήσεων του. Όλα τα άλλα είναι προφάσεις εν αμαρτίαις. Τα κύρια άρθρα στις μεγάλες Αυστραλιανές εφημερίδες πριν από τις εκλογές τα τελευταία δέκα χρόνια είναι υπέρ των Συντριπτικών. Γιατί; Μα γιατί υπερασπίζονται τα συμφέροντα των επιχειρήσεων. Τόσο απλά.

Πόσο σημαντική είναι η δραστηριότητα και οι πολιτικές και ποθικές επιλογές ανθρώπων όπως ο Bradley Manning, ο Edward Snowden και ο Julian Assange; Υπάρχουν ρώσοι ή Κινέζοι Άσαντ των οποίων την δραστηριότητα δεν γνωρίζει ο Διυτικός κόσμος και γιατί; Υπάρχει η άποψη ότι στη Δύση ο σεβασμός της ελευθερίας είναι πολύ μεγαλύτερος από ότι σε άλλες χώρες και ίσως εκεί να οφείλεται στην εμφάνιση οργανισμών όπως το WikiLeaks. Τι πιστεύεις;

Υποστήριξα το WikiLeaks από τα πρώτα του βήματα το 2006 και έχω κάνει αρκετές συντηρήσεις με τον Τζούλιαν Άσαντ. Η συμβολή του στην διαφάνεια και τον έλεγχο κυβερνήσεων και επιχειρήσεων είναι τεράστια. Ως προς το δεύτερο σκέλος τους ερωτήματος, θα μπορούσα να πω, ότι ναι, σε χώρες όπως η Ρωσία και η Κίνα, ο έλεγχος της πληροφορίας και της αντίθετης άποψης από το κράτος είναι πιο ισχυρός από ότι ας πούμε στις ΗΠΑ. Βέβαια στις ΗΠΑ υπάρχει πρόσβαση στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας από σημαντικά μεγαλύτερο πληθυσμό. Από την άλλη ας μην τρέφουμε αυταπάτες για τη Δύση. Η Κίνα, τουλάχιστον μέχρι τώρα, δεν έχει επιτεθεί σε κάποια άλλη χώρα. Η Δύση έχει πείσει τον εαυτό της πως ότι κάνει το κάνει για το καλό της ανθρωπότητας. Μακάρι να υπήρχαν και άλλοι Σνόουντεν ή Μάνικ αλλά μην ξεχάμε και το κόστος που έχουν οι αποφάσεις τους στην ζωή τους. Αν ο Σνόουντεν εκδοθεί στις ΗΠΑ, το πιθανότερο είναι ότι θα περάσει όλη την ζωή στη φυλακή.

Γράφεις στο βιβλίο σου, ότι "είναι σημαντικό οι πολίτες να καταλάβουν το νεοφιλελεύθερο πολιτικό μοντέλο", αν και παράλληλα επισημαίνεις ότι "δεν θα πρέπει να εξιδανικεύουμε το κράτος". Υπάρχει άραγε πλέον σαφής διαχωριστική γραμμή; Θέλω να πω πόσο μεγάλη είναι πλέον η ισχύς των επιχειρήσεων;

Η αλήθεια είναι ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις αποκτούν τον έλεγχο όλο και μεγαλύτερων τομέων που παραδοσιακά ήταν αρμοδιότητα του κράτους. Αυτό το επιτυχάνουν χάρη στην πίεση και τις σχέσεις αλληλεξάρτησης που δημιουργούν με τα πολιτικά κόμματα. Στο βιβλίο μου δείχνω πως η CERCO, η πολυεθνική που ελέγχει τους χώρους κράτους προσφύγων καταφέρνει να αποσπάσει συμβόλαια εδώ και στη Βρετανία. Αυτό για το οποίο δεν έχω απάντηση είναι πως όλες αυτές οι εταιρίες, ενώ συχνά παραβάζουν τους νόμους, κακοποιούν ανθρώπους, δεν σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, καταφέρνουν να ξανακάνουν συμβόλαια εκατομμυρίων δολαρίων σαν να επιβραβεύονται κι από πάνω για τη συμπειριφορά τους. Όχι ότι ο δημόσιος τομέας είναι άμεμπτος, άσε που αρκετές φορές ο ιδιωτικός χρηματοποιεί τις υπηρεσίες του, όπως για παράδειγμα την αστυνομία, για να υπερασπιστεί τα στενά του συμφέροντα.

Στις 15 Μαρτίου του 1968, στο κύριο άρθρο της Le Monde, της σημαντικότερης γαλλικής εφημερίδας, ο αρχισυντάκτης του πολιτικού τμήματος, Pierre Viansson-Ponte, έγραψε: "Η Γαλλία πλήττει, η νεολαία πλήττει, ο Στρατηγός Ντε Γκολ πλήττει". Μόλις δύο μήνες αργότερα η Γαλλία και ο υπόλοιπος κόσμος συνταράκτηκαν από τα γεγονότα που έμειναν γνωστά στην ιστορία του 20ου αιώνα ως ο Mάις του '68. Πόσο άσχημη είναι η κατάσταση σήμερα; Πόσο εύκολα ή δύσκολα νομίζεις ότι μπορούν οι πολίτες να αλλάξουν την κοινωνική τους μορφή;

Είναι πολύ δύσκολο να δώσει κάποιος μια απάντηση. Είναι βέβαια εύλογο από πού και άλλοι άνθρωποι με ρωτάνε. Δηλαδή, αφού βρίσκομαι κοντά στους ανθρώπους που υποφέρουν και μεταφέρω τη φωνή τους θα πρέπει να έχω και κάποιες απαντήσεις. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα αλλά και σε κάθε άλλη χώρα που έχει πληγεί είναι και μια μοναδική συκαρισία να καταλάβουν οι πολίτες ότι το σύστημα που καθορίζει από την καθημερινή ζωή μας μέχρι την οικονομία έχει χρεοκοπήσει.